

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novan ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum parium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általános katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Jóka-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

A magyarok a pápa előtt.

Kilencszáz évvel előbb egy küldöttség kért bebocsáttatást II. Sylvester pápánál. Vezetőjük egy ősz atléta alak. Tagjai kacagányt, párdúcört viseltek vállaikon. Erő, láng lobbant fel szemükben. Derekk nehezen hajlott, de szokatlan dolgot kértek a pápától. Koronát. Azért a kik eddig félelemben tartották, vad bátorságuk által egész Európát, most szelid, alázatos bárányokká váltak és leborultak Krisztus helytartója előtt, a kinek egyetlen fegyvere a szeretet volt, a melylyel egyformán keblére ölelt minden népeket. És ezen pillanatban dönt el a magyarság jövője. A pápától nyert korona örök összekötő kapcsolatot képezett a keresztény hit és a magyar nemzet között mind e mai napig. Mert mi az a mi minket a szeretet, kegyelet és bizalom szálával fűz az apostoli szent székhöz, ha nem a magyar korona, mely kilencszázadon át ereklyéje, amulettje lett a magyarnak. Mi az, a mi a nemzeti zárandoklatunkat mai nap is oda vezérelte a pápai trón elé, ha nem az a tudat, hogy a mint a múltban, úgy a jövőben is pártfogást, vigaszt és erőt meríthetünk nemzeti küzdelmünkben. Mi az, ami bizalmat, lelkesedést önt minden magyar ember szívébe, aki a nemzet jövő sorsa felett aggódik, ha nem a szent korona, a melynek keresztje a napi zivataros idők után is ott ragyog az apostoli király fején, hirdető a világ minden tája felé az ősi dicsőséget, melynek minden sugára ma is nagy tettekre serkenti szívünket.

Amint tehát a mi nemzeti erőnk a szent koronában rejlik, úgy a mi koronánk a kereszt dicsőségétől kölcsönzi fényét, hatását, vonzerejét.

Hálátlan nemzet lennénk, ha mindazt, a mi kilencszáz éven át a magyar korona dicsőségéhez fűződik, most ez évforduló alkalmával meg nem köszöntük volna, oda nem tettük volna hódolatunkat szent Péter trónusának lábához, a honnan mindezt nyertük, a honnan kiáradt a nemzetre. Örülünk, hogy ez a hála él ma is a nemzet szívében. Fényes bizonyítéka a nagy nemzeti zárandoklat, fényes bizonyítéka ott a szent Péter aranyfödele és márványfalai között felviharzó éljenek, fényes bizonyítéka, hogy ott visszhangra talált a mi szeretetáldozatunk, a melyet — a mint hisszük — a legközelebb megjelenő negyedik pápai breve fog közelebről kifejezni, a melyet még ez év folyamán fog Sylvester utódja a magyar nemzethez intézni. Szent István

és az Asztrikok utódjai ma is megjelennek azon a helyen, a hol őseink megjelentek, ma is meghajlottak a pápai trón előtt, de a vad, marciális alakok. Itthon maradtak; a mai Kupák csak titokban és fortélylyal szorongatják ökleiket zsebeikben. Ők akik a világosságot hirdetik, eltűnnek a láthatárról, a mint felkel a kereszt fénye és világossága. De ne keressük ma az ellentéteket. Takarjuk el a viszálykodás. Talán jobban is lehetett volna, talán fényesebb is lehetett volna, mondják némelyek. Mi tudjuk az egész keresztény országot egyet érez azokkal, akik ott képviselnek bennünket a római jubileumon. Hittel mentek, hittel és szeretettel térnek vissza. Apostolai lesznek a keresztény egységnek, apostolai annak, a mit láttak és hallottak ott és ez a legélesebb cáfolat a kereszténység ellenére:

Christus vivit, Christus vincit, Christus imperat!

A műkedvelői előadás.

Szombaton, a műkedvelői előadások második napján Furnier és Mayer egy felvonásos vígjátéka a „Chassé Croissé“ nyitotta meg az estét. Igen kedves kis apróság. Egy csinos fiatal ember beleszeret egy még csinosabb fiatal, kedves özvegybe; ezen özvegynek nevelő intézetben levő leányát pedig a fiatal ember apja szereti meg. A leányka megjő az intézetből, megjelenik az apa is mint kérés. Most jó a forduló pont. Az apa rájön, hogy ő inkább az anyát szereti, a fia pedig a leányka iránt gyul szerelemre. Egy chassé croissé-val azután mindegyik megkapja szíve választottját. Nemde kedélyes egy chassé croissé ez? A darab kedvességét a szereplők kiváló játéka teljesen érvényre juttatta.

Dr. Palánszky Miklósné a fiatal özvegy szerepében csak megerősítő előző napi véleményünket. Beszéde értelmes, játéka kedves és Danglars ur a cserével teljesen meglehet elégedve. Gánóczy Elvira k. a. az intézetből kiszabadult naiv élénk leánykát megkapó közvetlenséggel mutatta be. Vidám elevenségével, keresztlen természetesen játékaival, majd szíve ébredező szerelmének tolmácsolásával sok tapost szerzett. Réf Mariska k. a. Rozette kis szerepében csinos szobaciczus volt s jó, hogy a végjelennél nem volt a színpadon, mert a chassé croissé-t valószínűleg megzavarta volna. Ifj. Fiáth Imre a fiatal ember szerepének minden egyes mozzanatában érvényesítő kitünő és már ismeretes játszói képességét, kellemes megjelenése és kifejező játéka egyaránt sikert arattak. Dr. Schlamadinger Jenő (Danglars) előkelő, higgadt játékaival járult hozzá az általános sikerhez.

Hennequin Alfréd 3 felvonásos vígjátéka a „Három kalap“ volt az est második darabja. A darab cselekményének alapját három elcsérült kalap képezi. A neje távollétét felhasználó férj mulatozásai közben elcséréli kalapját, ebből azután a mulatságosabbnál-mulatságosabb félreértések és bonyodalmak egész balmazza származik, melyet röviden leírni nem is lehet. A közönség folytonos hangos derűtsége kísérte a jeleneteket. Ebben természetesen a főérdem a szereplők, kik a darab helyzeti komikumát tőlük tehetőleg kiaknázták.

Szepessy Gézáné (Isabella) mindig örömmel látjuk a színpadon, mert distingvált finom játékát már ismerjük jól az előbbi előadásokból. Gánóczy Elvira k. a. (Luisa) kedves mamájának méltó leánykája volt s még sirni is igen kedvesen tud. Rády Vilma k. a. (Anette). Keé nézve teljesen osztjuk Baptiszt inas nézetét, hogy szép; enniváló kis szobaleányka volt. Juraszek Jánost Dupraillon szerepében láttuk viszont. Tehetsége, játéka egyaránt ismeretes már, nem is irunk semmi hizelgőt róla, csak annyit, hogy mostani szereplése semmivel sem maradt mögötte a régieknek. Hoffeld Pál (Sylvester) új tag. Jászor láttuk s meglepett bennünket nagy színpadi otthonossága. Játéka, maszkija s szerepével járó félszeg mozdulatai mind reá szolgáltak a zajos tetszésnyilvánításokra. Rupp Kálmán Témidart szerepében fáradozott s élvezetes játékaival ki is vívta a közönség tapsait. Ifj. Fiáth Imre D'Hervey. Pált személyesíté s játékaival csak sikereit szaporította. Báró Fiáth Ferencz, Baptiszt inas szerepét csak az utolsó pillanatban vette át Kornis Zoltántól s így már dicséret és elismerés illeti a gyors betanulásért is, de amellet jó maszkiát és ügyes játékát is meg kell említenünk.

A nézőtérrel szólva felemlíthetjük, hogy jobban megtelt mint az előző napon és a közönség is jobban belejött a színházi hangulatba. Tapsban és kihívásban nem volt hiány.

Vasárnap fényes estéje volt a székesfejérvári színháznak. A műkedvelői társaság ekkor tartotta a harmadik s egyszersmind a legsikerültebb estéjét. Élénk érdeklődéssel néztünk ez előadás elé. Ismerve Hevesi és Hetényi „Négy évszak“ című drámai idilljének szépségeit és finomságát, ismerve továbbá a műkedvelők erejét igen kedvező sikert vártunk. E reményünkben csak még inkább megerősített a főpróba. De maga az előadás, melyet vasárnap este élveztünk végig, meghaladta minden várakozásunkat. A vasárnapi előadásra büszke lehet a társulat, mert erejének és képességének fényes jelét adta. Joggal és igazán mondhatjuk ezt, nem a műkedvelők iránti elnézés adja e szavakat ajkunkra, nem bizony; mert az a keredék összevágó előadás a legjobb vidéki szintársulatnak is dicsőre vált volna. Az utolsó előadás volt a legsikerültebb s elmondhatjuk, hogy a vasárnapi előadás a közönség lelkes tüntetése között folyt le. A

Mai lapunk 4 oldal.

sikerben része van úgy a darabnak, mint a szereplők játéknak.

Az emberi élet négy szakát tárja elénk e kis idyll, kezdve a napsugaras vidám tavasszal, midőn a leányka szívé az első szerelmes versre megdobban és hevesebben ver és a férfi szív érzelmén egy lény körül öszpontosulnak. Erősen tűz a nap, kinyíltak a virágok, tetelt az ifjú szív vágya, boldogság árad mindenfelől. Egyszer csak egy sötét felleg elborítja a nap fényes arcát, komor lesz a hangulat, de csak egy pillanat és ismét teljes erővel és fényvel ragyog a boldogság napja. Ugy-e láttak már ilyen kis nyári vihart? Ez az emberi élet nyara. Utánna jó az ősz, midőn a kellemes emlékek hatása alatt visszalopózik szívünkre az a régi érzés és ismét ifjúvá teszi az öregot. A végső szakasz a tél, a kedvesen zsörtölődő öreg tél; az unokák és dédunokák látása, az áltelt boldogság emlékeinek megpillantása könnyeket csal a szembe s úgy élelérkenyíti az embert.

Helén szerepét az első képből *Rády Vilma* k. a játszotta, igen kevesen csicsérgelt egy kis nótát s látva fiatalágának bájos szépségében senki sem csodálkozott, hogy Andor olyan vakmerő volt és belé szeretett. A második képből *Roszbey Ilnok* k. a. vette át a szerepet. Játékáról mi nem szólunk semmit, a kritikát elmondta a darabban Sándor: „El vagyok ragadtatva játékatól”, ehhez nincs semmi hozzáadni valónk. Az őszben *Krasnapolszky Ida* k. a. szerepelt folytatva és gyarapítva elődeinek sikereit. A tél öregmamája *Szepessy Gézá*nában találta meg a legjobb személyesítőt, kellemes alt hangja szintén tetszést aratott. Dr. *Palánszky* né a nevelőnőből csinált igen jó alakot, hasonlóképpen nyilatkozhatunk dr. *Huszár Adolfiné* szakácsnéjáról. *Reh Marika* k. a. a festőnőt alakította kedvesen. *Schranz János* szintén új tag és hozzátehetjük mindjárt, hogy igen jeles tag. Andort adta, már megjelenése magával ragadta a nézőközönség fiatal hölgyeit. Kellemes bariton hangja és diskrét játéka pedig az elismerés tapsait szerezte meg számára. *Juraszék János* sokoldalúságát igazolta és szerepét érzéssel játszotta meg. *Wertheim Pál* a farkaslétséggé Sándor szerepéből csinált igen jó alakítást. A kisebb szerepekben *Vértessy Matild* k. a. *Scherer Kamill*, *Schleicher Imre*, *Hofeld Pál*, Dr. *Schlamainger Jenő*, báró *Fiáth Ferencz*, *Gáspár Károly*, Dr. *Vértessy Géza* jó keret nyújtása által szolgáltak rá az elismerő tapsokra. A kis dédunokákat is dicséret illeti bátorságukért.

Végig néztük mind a három előadást, elmondottuk szerzett benyomásainkat, most végül megemlékezünk a kiállításról és a rendezésről. A kiállítás csinos volt, szinte jól esett látni azokat a szép új butorokat a színpadon, mert bizony ilyenhez mi nem vagyunk szokva. A rendezés fáradságos munkájáért pedig a legnagyobb elismerés hangján kell megemlékezni *Vértessy József* úrról és segítőtőiről, beleértve természetesen *Békéfy Szaller Istvánt*, a sugót, is. Meg kell emlékezni még a honvédeknek jeles játékaival is. — A közönség elismerését zajos tapsokban rótta le úgy *Vértessy József*, mint az egész társulat iránt.

Mi pedig köszönetet mondunk a társulat minden egyes tagjának azon szíves fáradozásáért, hogy nekünk ily kellemes estéket szereztek és reméljük, hogy e kellemes estéknek folytatása is lesz még, sőt erre kérjük is őket.

ÚJDONSÁGOK.

A Fejérmegyei Napló szerkesztésége május elején a Jókai-utca 12. sz. (Pick-féle) házába költözött. A lapunkat érdeklő közleményeket ezentúl ide kérjük címezni.

Kis-Mária-Celli bucsuzarándoklat. Az évenként szokásos zarándoklat *Kis-Mária-Celle* e hó 6-án vasárnap reggel a fél 6-kor tartandó szent mise után indul el a felsővárosi templomból. Ezen zarándoklat történeti nevezettségű bir. 150 évvel ezelőtt óriási sáskajárás pusztította el a vetéseket. A csapás megszűnése után Istennek kiengeszteléseül a Kis-Mária-celli bucsujárást fogadták a fejérvári hívek. Ezen fogadalomnak száz éves jubileumát az 50-es évek mozgalmi nem engedték megtartani. Épen azért most a 150 éves jubileumát fogják megtartani, a miért is a bucsusok 8 napig lesznek oda, s most 2 napot fognak Kis-Mária-Cellebe eltölteni. Régebben, még a múlt század elején is 7—8 szának vettek részt a zarándoklatban. Óhajtanók, ha földmiveseink közül minél többen vennének részt e nevezetes évforduló megünneplésében.

Szobor megáldás. Özv. *Fister János* né a felsővárosi templomnak egy gyönyörű szobrot ajánlkozott, mely a kampokavallói csodás kép után a hétfájdalmu Szüzet ábrázolja, kezével tartva a keresztből leemelt Krisztus testét. A szobrot vasárnap reggel az első szent mise után *Tandás Vilmos* esperes-plebános áldotta meg, mely után beszédet intézett a hívekhez.

A májusi előléptések. A rendes tavaszi katonai előléptések az idén kevesebb örömet hoztak a hadfiaknak, mert meglehetősen ritka volt a várva-várt csillaghullás. A 69. gyalogezrednél *Doskar Ferencz* főhadnagy II. oszt. századosá lépett elő, egyszersmind Székesfejérvárról Miskolcra helyeztetett át. A 17. honvéd gyalogezrednél: *Turczay Imre* I. oszt. százados, a 3. zászlóalj parancsnoka őrnagygyá, *Hunka Rikárd* és *Böröndy István* II. oszt. századosok I. oszt. századosá, *Wallovich Frigyes* főhadnagy alhadbiztossá, *Székely Samu* volt egyéves önkéntes, tartalékos hadapród-tiszthelyettesé neveztetett ki.

A városház átalakítása. Az építészeti szakosztály ma tárgyalta a főmérnök által készített átalakítási tervet. *Say Ferencz* hevesen ellenzte a nagyterem feldarabolását s e helyett azt ajánlotta, hogy inkább a városház köz felé eső épületszárnyat építsék ki, a mi jóllehet többé kerül, de a kérdés így huzamosabb időre sikeresen megoldatnék. *Say* megbízott, hogy megfelelő tervet dolgozzon ki s azt nyújtsa be a városi tanácshoz.

Viharágyu próba. *Raum Oszkár* az országos meteorológiai intézet első asszisztense a beszerzésre ajánlott *Farkas-Faragó-féle* új magyar viharágyu kipróbálása céljából e hó 2-án Székesfejérvárra érkeztek. Délután 3 óraker lesz az érdekes próba az öreghegyi kápolna mellett. Az új viharágyut az egyik tulajdonos fogja bemutatni. A jelzett időben, mint halljuk, nagy közőnség rándul ki az Öreghegyre, hogy a szokatlan látványosságot megzemlélje.

Megjött a tojólétra. Tegnap délután hozták meg a sokat emlegetett tojólétra, melynek rengeteg bámuloja akadt, míg a tüzoltók a szeptárba szállították. A 16 méter magas alkotmányt a soproni *Seltenhoffer Frigyes-féle* cég készítette. Az ára nem épen magas, mert már kissé használt állapotban került ide, de azért nagyon megéri azt a 400 forintot, a mennyiért tulajdonosa átengedni hajlandó. Legalább a szakértők azt mondják. Az első próba általános meglelédségre végződött.

Gazdy Aranka. A mi leányunkat egy jobban megkedveli a kolozsvári közönség. Hogy őt magát elvette tőlünk, az igen természetes és mi csak örülünk rajta, de félünk, hogy a szívet is elhódítják egészen azok a szeretni nagyon tudó, válogatók erdélyiek. A „Magyar Polgár” című kolozsvári napilap, mely a távozó művészeket siratván, bizonyos elfogultsággal bírálta, első fölléptét, úgy látszik már belenyugodott a merész cserébe s szombati számában igen melegen emlékszik meg *Gazdy Aranka Juliájáról*. Ez volt második nagyobb szerepe Kolozsvárott, melyben valósággal elragadta a különben kényes közönséget. Ime a bírálat:

„Ez a fiatal színésznő megnőtt egyszerre a színpadon. Ez a szerepe volt tulajdonképpen bemutatója, melylyel — nem habozunk kimondani s örömmel tesszük — igen szép sikert aratott.

Hogy fiatalága, szépsége, organuma, alakja sikerének egyik részét maguk számára követelik művészetéből, azt be kell ismerni. De értelmes és szép szavallata, az igaz érzés, a melegség, melyet tegnap tudott belevegyíteni játékába, a fájdalomnak, az örömmek néhány igaz hangja, kifejezése: mindezek följogosítják őt s minket arra, hogy most már igenis *tehetségnek* tartsuk, ki előtt nyitva van a sikerek utja. A kitartó szorgalom, az egyszerű, igaz játékra való törekvés vezessék ez uton előre. Tegnap sikere szolgáljon buzdításul ahhoz, hogy lankadatlan törekvéssel előre törjön. Ugy partnerét, mint *Gazdy Arankát* sokszor kitapsolták.

Örmesterből hadnagy. A május elseje arany kardbajt hozott *Kulu Ottó* székesfejérvári csendőr számvevő örmesternek. A rendes előléptések alkalmával csendőr számvevő hadnaggyá nevezte ki a király.

Választók névjegyzéke. Székesfejérvár szabad királyi város és Fejérvármegye központi választmánya már összeállította az országgyűlési képviselőválasztók ideiglenes névjegyzékét az 1901. évre. E névjegyzékek a megye összes nagy községeiben és a körjegyzőségi székhelyeken ugyisnt Székesfejérvárott a városházánál május 5-étől bezárólag május 25-éig a községházában közszemlére kitétetnek. A felszólalások beadásának határideje május 5-étől május 15-éig, ezen felszólalásokra adandó észrevételek benyújtásának határideje pedig ugyan ezen hónap 16-ától 25-éig tart. A névjegyzék ellen minden választó felszólalhat, illetve észrevételeket tehet, melyek — bélyegmentesen — a központi választmányhoz nyújthatók be.

Requiem A napokban elhunyt dr. *Rieder Gyula*, lelki üdvéért tegnap a szabadbattyáni római, kath. templomban ünnepélyes gyászmise volt, melyen a község előljárósága és az egész környék intelligenciája valláskülönbőség nélkül részt vett.

A városi munkák. A város részére szükséges iparos munkákra beadott ajánlatokat a tanács ma rendkívüli ülésben bírálta el. Az egyes iparágak szerint megosztott munkákat a következők nyerték el: *Nyári Gábor* asztalos, *Knezics Imre* bádogos, *Nyitrai Ferencz* csizmadia, *Kuthy Alajos* bognár, *Weisz János* kályhás, *Horváth Sándor* kovács, *Márkus Simon* és fia lakatos, *Nikolsburger Sándor* mázóló, *Papp Sándor* szíjgyártó *Tuszkau Mór* üveges. A szabómunkákra új pályázat lesz hirdetve.

A sorozások eredménye. A sorozások tegnap úgy a város, mint a fejérvári járás területén befejeztettek, még pedig a járásban eléggé jó, de a városban kétségbeesítő eredménnyel. A székesfejérvári járásban a 961 előállított legény közül 406 vált be. A városban megéjtett sorozásnál az I-ső korosztályból előállítottat 233, bevált 84 ujoncz, 2 póttartalékos; a II. korosztályból előállítottat 90, bevált 19; a III. korosztályból előállítottat 76, bevált 7. Elmaradt 73. 399-ből összesen 103! Romlásnak indult hajdan erős magyar...!

— **Magyarország vívóbajnoka.** Ezért a kétségkívül impozáns címért küzdöttek tagnap előtt Magyarország legjobb kardforgatói a Magyar Athletikai Szövetség által rendezett bajnoki vívóversenyen, a fővárosban. Karddal dr. Porféléky László, vitézzel Mészáros Ervin székesfejérvári, nihilanus tisztihelyettes lett Magyarország bajnoka az 1900. évi. Mészáros a vívóbajnoki címen kívül arany érmet és oklevelet, továbbá báró Bothmer Jenő egyik tiszteletdíját kapta, a kardversenyben pedig a kultuszminiszter tiszteletdíját vitte el. Öszintén gratulálunk a fiatal és máris nagy hírű bajnoknak, ki már a minap tartott hadseregi vívóversenyen is dicsőséget szerzett a magyar vívásnak.

— **Szétzavart népgyűlés.** Az előszállási határban levő öreghegyi kökeresztnél mintegy 150 előszállási lakos népgyűlést akart tartani, hogy a községben az állam által tervezett iskola építés ellen tiltakozzanak s annak föllállítását megakadályozzák. A népgyűlés vezetői arról meggyőződtek, hogy a hasonló összejövetelekhez a hatóság engedélye mulhatatlanul szükséges s így történt, hogy az épen arra czirkáló csendőrök a gyűlést feloszlatták, mielőtt a szónokok dikcióba foghattak volna. A szükszavu jelentés szerint az előszállásiak kijelentették, hogy ők „az iskolaépítéshez hozzá nem járulhatnak, tanintót nem fizethetnek”. Az állítólagos bujtogatókat Sudár József, Nyul József, Szilágyi István és Sókli József előszállási lakosokat a csendőrök följelentették a sárbogárdi járásbírósnál.

— **Tűz Martonvásáron** a minap Bakos Mihály lakóháza leégett. A kár 200 korona, mely azonban a biztosítás által megtérül. A tűz-okát kideríteni nem lehetett.

— **A főgymn. önképzőkör zárógyűlése.** A helybéli czist. r. főgymnasium ifj. önképzőköre f. hó 29-én tartotta évrő gyűlést s ezt megelőzőleg Petőfi emlékeztetőre diszgyűlést. Török Konstant tanár, a kör elnöke lelkes megnyitó beszéde után a diszgyűlés következő pontok szerint folyt le: 1. Pósa „Petőfi sirjánál” szav. Polgár István VIII. 2. Petőfi „Egy gondolat bánt engemet” szav. Tóth Kálmán VII. 3. „Petőfi emlékeztető” felolvasta edes Jenő VIII. 4. Pósa „A legszebb dal” szav. Tomán Ferencz VI. 5. Petőfi „A magyar ifjakhoz” szav. Hankó Ernő VII. 6. Petőfi „Távolból” szav. Kiss Gyula VIII. 7. Petőfi „A jó öreg kormcsáros” szav. Izinger Pál VII. 8. A záró gyűlésen eldöntötték a pályázatokat. Díjat nyertek: 1. „Petőfi emlékeztető” — edes Jenő VIII. 2. „Miként ápolja irodalmunk a nemzeti szellemet” — Szekfü Gyula VIII. 3. „Újabb regényirodalmunk jellemzése” — Spitzer Sándor VII. 4. „A magyar föld Petőfi költészetében” — Szekfü Jenő VI. 5. „Eposz-irodalmunk jellemzése” — Szekfü Gyula VIII. 6. „Buda halálának eszt. méltatása” — Szekfü Gyula VIII. 7. „Schiller: Tell monológja”, fordítás: Strausz Andor VIII. 8. „Schiller: Tell monológja”, fordítás versben: Tóth Kálmán VII. 9. Siviux XXIII. 11—13. Fordítás: Szirkovics József VIII. Dicsőretet nyertek a következő művek szerzői: 1. „Kölcsy szónoki művei” — Dubovszky Elemér VI. 2. „Sacher-Marsch: Im Park zu Laxenburg” — fordítás: Spitzer Sándor VII. 3. „Schiller: Tell monológja”, fordítás: Kerbolt László VII. 4. „Schiller: Tell monológja”, fordítás: Szirkovics József VIII. o. A körnek volt 16 gyűlése, köztük okt. 6-án és márcz. 15-én diszgyűlések. 55 mű érkezett be az egész év folyamán: 44 prózai, 11 verses; 45 eredeti, 10 fordított. Elfogadtak 47-et, elvetettek 8-at. A gyűléseken előadtak a tagok 125 szavallatot, köztük 3 prózait és 3-at zenekísérettel, továbbá márcz. 15-én egy drámai költeményt (Balogh Nagy idők). A tagok e szavallatok felett 295 bírálatot tartottak, volt összesen 35 rendes, 42 pártoló tag. A gyűlés végeztével e tanárelnök szerető szavakban bucsuzott el a körtől, fájjalta, hogy legkedvesebb foglalkozását kénytelen ismét elhagyni, de örvendve, hogy a tagok ismét kö-

zelebb jutottak egy lépessel azon czélhoz, melyet egy hazáját híven szerető és e nagy elődök példáján buzgólkodó ifju maga elé tűz az élet viharos pályáján. A kör nevében Mezey János VIII. I. alelnök mondott szívből fakadó köszönetet a tanárelnöknek odaadó fáradozásáért.

— **Halálozás.** Sulyos csapás érte kenesei Kenessey Kálmán nyugalmazott miniszteri tanácsos nyéki földbirtokost. Szeretettét hitvese szül. Nezapáli Justh Ilona hosszas szenvedés után apr. 28-án Budapesten elhunyt. A jobb hazába költözött urnó községének valódi örangyala volt, jótékonyágát a falu szegényei áldóan emlegetik. Az isteni véget azonban sulyos betegségét bocsátott a jótékony urnőre, migem végre a halál most megváltotta attól az élettől, mely már ugy is csak teher volt neki. A megboldogott földi maradványait április 30-án a reggeli vonattal Budapestről Kápolnás-Nyékre hozták és a családi ház nagy termébe ravatalra helyezték. A fekete gyászlepel bevont termet a koszorúk egész özőne díszíté. A temetés délután 4 órakor ment végbe. Az általánosan ismert és szeretve tisztelt család gyászában igen sokan osztozkodtak. Megjelentek a temetésen gróf Csirány Antal és neje, Kögl György, a Meszlényi család, a verebi Végh család, Huszár agost alispán, Daróczy István törv. elnök, Balassa Sándor, Szűcs Andor stb., továbbá a nagyszámú rokonság a báró Bissingen és Kenessey családok. A temetési szertartást Károly János székesfehérvári nagyprépost végezte Beleznai veneczei, Kolonics nadapi és Répánszky agárdi plebánosok segédletével. Az egész falu népe kikísérte a halottat a temetőbe, hol rövid ima után átadták a földnek. Legyen áldott nemes emléke.

— **Megszúrta a feleségét.** Meglehetősen elvadult állapotok uralkodnak a Schmidt-féle téglagyár telepen. Csak a minap történt, hogy egy asszonynak gereblyével szedték ki a szemét, tegnap pedig Huczer János gyári munkás szurkálta meg a feleségét. Részeg volt a téglavető s az asszony e miatt pörölt vele majd birokra került a dolog. Itt a Férfj húzta a rövidebbet, azért bosszújában törni-zuzni kezdett a konyhában. Mikor az asszony a pusztitást megsokalván, belépett, Huczer késsel rohant rá s baloldalába szurt. A sulyosan sebesült asszonyt beszállították a városi kórházba.

— **Mi a zujság?** Hát az a zujság, hogy már az én képemet mög a sógoromét levelező papirosn küldözgetik egymásnak az urak. Ki vagyunk pingálva akkurátusan hol külön-külön, hol összekapaszkodva, de még a Kátsa is ki van pingálva olyan szőmélyösen, hogy ha szólhatna mingyán hazudna.

Ezt Göre Gábor bíró ur izeni, voltaképpen pedig nyolcz szebbnél-szebb levelező-lapról van szó, a miket Singer és Wolfner könyvkiadó czég adott ki. Az első igazi magyar képes levelező-lapok ezek, Mühlbeck Károly kitünő Göre, Durbints és Kátsa alakjaival és a híres bíró tréfás mondásaival. A levelező-lapok képei színesek s ugy kiállításuknál, szövegüknél, de főleg magyarságuknál fogva megérdemlik, hogy az ezer meg ezer külföldi jövevénynél jobban megbecsüljük a Göre kártyákat. Egynek az ára 10 fillér. Kiadják Singer és Wolfnerék a Göre könyvek kiadói.

— **Lopás a székgyárban.** Nagyon rosszul záródhatik Keszei Mihály Szécheny-utczai székgyáros gépházának ajtaja. A mult ősszel is elvitték a gépszjakat, a tegnap virradóra pedig az ujonnan beszerzett szjakat nyeste le a hajtókerekéről — talán épen a tavalyi látogató. A ravasz tolvaj, ki minden valószínűség szerint járatos volt az épületben, létrán hatolt be a kert felől s ugyanazon az uton távozott. Az ellopott szjak értéke mintegy 200 korona.

— **A betegápolási adó.** Két évvel ezelőtt hozott törvény értelmében tudvalevőleg a nyilvános beteg ápolási költségek terhének egyenletes megosztása végett országos betegápolási alapot létesítettek. Ez az alap az előirt egyenes állami adók alapján kivetett pótdadóból létesítetik. A

tényleges százalék nagyságát a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg az állami költségvetésben hozta javaslatba. Erre vonatkozólag a most szentesített 1900. évi költségvetésben a következő rendelkezés foglaltatik: Az 1898. évi XXI. t.-cz. 2. §-a alapján kivetendő országos betegápolási pótdadó kulcsa az 1900. évre 3 százalékban állapítatik meg.

— **Az orvosok ellensége.** Nem valami nagy barátja lehetett a tiszteltreméltó orvosi karnak özv. Stoffer Antalné moóri magánzó, ki 73 esztendejével ugy okoskodott, hogy egy öreg asszonynak teljesen czéletalan fényűzés lenne orvosi segédkezéssel készülni a másvilágra. Bölcsen tudta a derék matróna, hogy a halál ellen nincs orvosság és mert megérezte a halál jöttét jelentő fagyos fuvalatot, hát csak bezárkózott kicsiny szobájába, a hol minden jó módja mellett is cseléd nélkül lakott, és ugy várta az elkerülhetlent. Reggelre kelve a szomszédoknak feltűnt, hogy az özvegy lakásának ajtaja az előhaladott idő daczára sem nyílik meg. Rosszat sejtve értesítettek a rokonokat, akik csakhamar megjelenlén, lakatos segélyével behatoltak a lakásba. Stoffermet halva találtak meg ágyában. A rendőrorvosi vizsgálat szívészélhület konstaltát. A megboldogott a hét elejétől fogva betegeskedett és halála elűestéjén bár rosszul, nagyon rosszul érezte magát, egyik rokona abbeli tanácsára, hogy hívasson orvost, azzal felelt, hogy „orvos nélkül akar meghalni”. Akarata teljesült.

— **Falusi csendélet.** Battán a minap éjjel korecsmai mulatozás közben Halász György, Borbányi József, Hujber József és Báranyos István Francziska-pusztai cselédek Német Nándor budafoki lakost kegyetlenül összeszurkálták. A vérfagyott embert kocsin szállították haza, a verekedőket pedig följelentették a d.-andonyi járásbírósnál. — Szabadits Dömötör ráczalmási lakos Kecske János földjét valami réggib keletű villongásból kifolyólag életveszélyesen összeszurkálta.

Uti rajzok.

A székesfejérvári felső kereskedelmi iskola olaszországi tanulmányutjából.

Róma.

(Második közlemény.)

A Colosseumtól nem messze van a S. Pietro in Vincoli templom, melynek legnagyobb nevezetessége a Michel Angelo készitette Mózes szobor. Michel Angelo ezt a szobrot Múzei fejlődésének harmadik korszakában készitette. A mikor II. Gyula pápának sikerült a művészt magányából kivonni és mintegy erőszakkal a művészetnek visszaadni, akkor kezdte Michel Angelo tehetségét teljes egészében kifejtetni. A pápa megbízása folytán nagyszerű tervet készített II. Gyula síremléke számára. Azonban az erre tervezett negyven szoborból csak négy készült el és ezek közül csak egy, a Mózes szobor van Rómában. Ott áll a főoltártól jobbra a fehér márvány alak. Büszke önértet sugárzik ki merész szemétől. Nem az a Mózes ez, a ki volt, hanem az, a mivé képzeletünkben vált. Alakja a biztos vezetőre, az üstökös óriásra vall, a kit egy nép követ. Jobbját a kőtáblákra támasztja, míg mellén ruhát fogja össze. Ülő alak, mely első tekintetre nem igazolja azt a hirt, mely távoli országokban szállong felőle, csak hosszas szemlélődés, csak a ráirányzott figyelem emeli ki lassan-lassan a mű szépségeit; és midőn eltávozzunk, midőn még egy utolsó pillantást vetünk reá, akkor már érezzük: mégis ez az! Ilyen lehetett Mózes!

Ebben a templomban árujják Szent Péter bilincseinek a másolatait. Egy lira az áruk, s az óralánc nagyságu tárgy mellé igazoló írást is adnak.

Innen a kapitóliumra mentünk. Sok történelmileg fontos dolog történt itt. A tér vezető lépcső tetején szónokolt Brutus, miután Caesar megölettek. A lépcsővel szemben áll a városháza, melynek tornyából kitekintve, igen szép kilátásban volt részünk. A tér kétsz oldalán

vannak a híres kapitólumi gyűjtemények, köztük a „Haldokló Gallus“ és a „Capitólumi Vénus“ világszerte ismeretes alakjai. A tér közepén áll az egyetlen teljesen ép bronz lovas-szobor, a mely az antik Rómából fennmaradt. Több mint ezer esztendő és Marcus Aureliust ábrázolja. Zöld patina borítja az egészet.

A lépcsőkön lefelé jöve, jobbról, gyönyörű pálmák között vaskereteczet pillantottunk meg, a melybe egy farkas, Róma szent állata, volt zárva. A fiatal farkas a talajon feküdve bámult ránk. Ezen a helyen mindig tartanak egyet belőlük az ősi monda emlékére.

Igen érdekes Rómában a kapuczinusok temetkezési helye. Három-négy helyiségben az oldalfalak fel a tetőig csupa csonttal vannak kirakva. A csontok szépen kiválogatva s bizonyos terv szerint összerakva, kápolna benyomását gyakorolták ránk. A falakon egyforma csontokból sávok, czifrázatok vannak, sőt minden ilyen boltozatos helyiség tetőjéről szintén csontokból összeállított lámpa lóg le. Imitt-amott a piszkos-ságra csontfalakban fülkeszerű nyílások vannak, a melyekből csuhákba bujtatott csontvázak meresztek felénk üres szemgödreiket. Az ilyen alakokról papiros táblák lógnak le, azonban ezek feliratát nem sikerült elolvasnunk. A falak közötti teret bekerítették és itt nyugvószéknek a rend meghalt tagjai addig, míg testük el nem porladott. A mikor ok is a szabadra helyeztetnek akár mint czifrázat, akár mint lámpa, avagy csuhába bujtatva fogadják az igen tisztelt látogatókat.

Nem rég hozták a föld színére a Forum Trajanum egy részét. Az oszlop töredékek közül magasan kiemelkedik Traján 43 méter magas oszlopa. Erre az oszlopra Traján egész életének folyása fel van vésvé. Belsejében lépcső vezet a tetejére, a hol Szent Péter szobrát állították fel.

Talán nincs egy város se, a melyben annyi szökőkút volna, mint Rómában. Alig van tér, a melyen ne lehetne találni szökőkutat. Ezek nékol igen díszes csoportozatokkal, faragványokkal vannak ellátva. A legdíszesebb közülük a Fontana di Trevi. Félkör alakú csoportozat ez, mely háttal épületnek támaszkodik. Középen

Neptun áll, a vizek istene, kinek impozáns hátteret nyújt az épület oszlopaival és szobraival. A víz a főalak előtt háromszoros, fokozatos esést képez, oldalt pedig, majd itt, majd ott bukkan elő a sziklák közül. Neptun mellett jobb és bal felől egy-egy alak rohani akaró lovat tart féken; a lovak patái alól is vékony, hosszú sugárban vágódik fel a víz.

Ez után az Agrippa Pantheonját néztük meg. A Pantheon I kerék, elől nyolcz hatalmas oszloppal bíró homlokzattal, az egyetlen pogány templom, a mely épésében fennmaradt. Ma keresztény templom. A templom belseje teljesen köralakú és könnyedén borul reá az óriási, felül nyitott kupola. Itt van eltemetve Rafael és itt Viktor Emanuel. Páratlan épület. Oly könnyen áttekinthető mint tán egy templom se. S azok a hatalmas oltárszobrok, az ékítmények, Viktor Emanuel bronz sirja, a nagy és szép főoltár, továbbá a bejárat rengeteg ajtóival, mind-mind oly kiesinynek, olyan semminek tünnek fel a kupola alatt!

Miután a Pantheonot megnéztünk, a Capitóliumra mentünk, innen pedig, mivel a szobor-gyűjtemény megtekintését másnapra ígérték, a S. Maria Maggiore templomhoz mentünk. IX. Pius itt van eltemetve s ugyanitt látni fehér márványból IX. Pius térdelő szobrát is.

Polyák.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

HIRDETÉSEK
felvételnek
kiadóhivatalunkban
jutányos áron
(Iskola-utcza 4. sz.)

Idegen: Mit jelentsen ez a kép?

Géplakatos: Ezek az emberek kipróbálják a Gutmann J. és Társa czég által gyártott híres „Columbia“ és „Lassale“ nevű kék munkás öltönyöket, melyért a czég kezeskedik, háromszor hatan nem képesek szíjjel tépni.

Idegen: Csodaszzerű! Micsoda más tulajdonsága van még ezen ruháknak?

Géplakatos: Ezen öltönyök tartósság és ár tekintetében minden más gyártmányt jóval felülmúlnak, miért is két izben arany éremmel lettek kitüntetve; valódi indigo kék festésű czérna szövésből duplán varrva készülnek, és szabadalm. vasgombokkal vannak ellátva, melyek soha nem szakadnak le.

Idegen: Ugy képelem, hogy sokan vannak, akik e kitűnő gyártmányt utánozzák.

Géplakatos: Ezt jól eltalálta, de a ki csalódni nem akar, az nézze meg okvetlenül vajjon rajta van-e a gombon a Gutmann J. és Társa czég neve; ha nincs rajta, akkor biztos lehet benne, hogy utánozott.

Idegen: Ezen czég csak kék munkás öltönyöket készít?

Géplakatos: Oh nem! Ott a legjobb férfi ingek, fehérneműek és kalapok hallatlan olcsón kaphatók.

Idegen: És mi ezen czégnek pontos czíme?

Géplakatos: E jeles czég czíme:

GUTMANN J. és TÁRSA
BUDAPEST,

VII. kerület, Kerepesi-ut 16. szám.

Minták és árjegyzékek kívánatra küldetnek.

Székesfehérvár szab. kir. város hatóságától.

7494—1900.

Pályázati hirdetmény.

Méltóságos br. Fiáth Pál ur megbízása folytán Székesfehérvár szab. kir. város számvevőségénél 1900. április 28-án megüresedett számfejtői állásra, melylyel 1400 korona évi fizetés és 300 korona évi lakpénzből álló javadalmasz jár, pályázatot hirdetek és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt s az 1863. t. cikkben előirt képesítést igazoló kérvényüket, Főispán ur ö Méltóságához czimzetten, a városi közigazgatási iktató hivatalnál, bezárólag 1900. évi május 12-én délután 5 óráig okvetlen nyujtsák be, mivel a későbbben beérkezett kérvények nem foglalkoznak figyelembe vétetni.

Székesfehérvár, 1900. évi április hó 26-án.

Havranek József,
polgármester.

Ifj. SCHAUMANN JÓZSEF
ARANYOZÓ, MÁRVÁNYOZÓ, TEMPLOMDISZÍTŐ, TÜKÖR-, KÉP- és KÉPKERET RAKTÁRA
SZÉKESFEHÉRVÁROTT,
Szt.-Imre-utcza 2. sz. (Barátok új épületében.)
A tőtisztelendő Clerus. magas nemesség s. t. kegyuraságoknak üzletemet zivyes figyelmébe ajánlani bátorkodom.
Művelem és elvállalom a templomdiszítésnek következő ágait:
Oltárépítészeti és oltárdiszítést,
új oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szentsírok építését aranyozását és festését,
minden styllben, beadott rajz vagy tölem tervezett rajz után a legegyszerűbb s a legdíszesebb kivitelig.
Lourdesi Mária-oltárok építését.
Régi oltárok, szószékek, szobrok renoválását
ujonnan fából faragott szobrokat, ezeket pedig a megfelelő színekben festve, gazdagon aranyozva, vagy egészen aranyozva.
Nálam megrendelhetők mindennemű olajfestményü képek és stáció-képek.
Tisztelt Schaumann Ur!
A paduai sz. Antal képre vonatkozó tudósítását köszönettel vettem s azt alkalmmal elhoztam.
Ezen alkalmmal készséges örömmel tudatom, hogy a velencei r. k. templom főoltárkép rájáának, valamint a gyertyatartóknak megaranyozásával nagyon meg vagyok elégedve s mindenkének tetszését és dicséretét kiérdemelte; s így önt bárki-nek pártfogásába a legmelegebben ajánlom és ajánlhatom.
Velence, 1899. nov. 14.

tisztelettel
Beleznay István,
plebános.